

Egy napom, sok nyaram

A kislány a redőny résein beszűrődő hangokra ébredt. Szólt a harang, a kápolna csak pár házzal volt feljebb az utcában. Lärmázva jó reggelt kívántak egymásnak a mámik, és csukódott a kertkapu a jól ismert nyikorgással. Tudta, hogy az asszony most ért haza a boltból. Miközben magára vette a köténykés nyári ruháját, hallotta, ahogy az asszony vizet ereszt a ház melletti kerti csapról a zománcozott vödörbe.

A reggel hűvös, harmatos volt, de benne volt a levegőben a nyári nap ereje is már. Az asszony bundás kenyeret készített neki reggelire. A veknit a dereka fölé magához szorította, keresztet rajzolt az aljára, majd lassú mozdulatokkal elkezdte metszeni. A héjánál vastagabb volt, de a szelet közepe felé már egészen elvékonyodott a karéj. Mindig pontosan ugyanígy vágta. A kislány kiment a lépcsőre, innen pont elérte a kamara nyitott ablakában piruló paradicsomokat, azokból választott magának a reggelihez. Máskor meg azt kérdezte tőle az asszony, hogy tejbe darát vagy kukorica gánicát kér reggelire. Ő általában a kukorica gánicát választotta, szerette a cukros tejben úszkáló kukoricagöröngyöket.

Reggeli után a legtöbbször a kertbe mentek. Lehetek mezítláb? - kérdezte a lány. Imádta a kert rögs földjét érezni a talpa alatt, ösztönösen tudta, hogy jó így kapcsolódni az anyafölddel. Összeszedték a levesbe való zöldségeket, az asszony a pajta melletti padon megpucolta őket. A kislány kérdezgette, az asszony pedig szeretettel okította. Jóságos volt és határozott. Mindig ugyanabba a zománcozott tálba tették a zöldségeket, és a lánykára bízta, hogy a kerti csap alatt megmossa őket. Az büszkén vitte, fontosnak érezte ettől magát.

Együtt főztek, együtt ebédeltek. Délután, míg a lányka játszott a lépcsőn, az asszony rendbe tette a konyhát és felmosta a követ. Aztán buktát és sós kiflit sütött, vagy más uzsonnára valót. Ha mindennel végzett, leült kicsit imádkozni. A rózsafüzér ott volt a kezében, de voltak titkai is, amiket a nyakába akasztva egy kis zsákban hordott. Néha a zsákot a konyhaablak kilincsére tette. A kislány borzasztó kíváncsi volt, hogy mi is a titok, mi van benne, de valamiért sosem merte megnézni, mert az asszony olyan határozottan állította, hogy majd csak akkor tudhatja meg, ha felnő.

Négy óra körül aztán az asszony megengedte, hogy a kislány lemenjen a kőkeresztig a papa elé. Ott volt a busznak a fordulója. Futott le a lejtőn és az öreg minden

egyed délután azzal fogadta, hogy hozott neki madárláttá kenyeret a tarisnyában. Az öreg mogorva ember volt, mindig hétszentséget, még a pálinkának való gyümölcsöt is káromkodva aprította a pajtában levő hatalmas hordóba.

Az volt az élete, hogy ment a hegyre. A kislány is szeretett a hegyre menni, a mai napig ez a legkedvesebb emléke. Ők az asszonnyal ketten az erdőn keresztül mentek, először ki a faluból, át a Válicka feletti kis hídon, majd az erdei vasút mentén. Biztosan nem jön erre vonat? - kérdezte a kislány az asszonyt, ahogy a talpfákon ugrándozva haladt előre. Jól ismerte az út minden szakaszát. Mentek az erdő mellett, aztán egy kis tisztás után beértek a nagyerdőbe, egy széles rét, egy utolsó facsoport, amin túl már a Nagyhegy következett. Végigmentek a pincesoron. A kislány nagyon jól bírta, pedig az asszony sokszor felajánlotta neki, hogy viszi a hátán, ha elfáradt, hiszen a pince a falutól jó egy óra járásra volt. A szívébe zárta ezt a helyet. A szőlő aljában állt két gesztenyefa, mögöttük, ahol az erdő kezdődött, volt egy forrás. A víz épphogy csordogált, de egy mély, széles árokba szaladt le. Ősszel itt gyűjtötte a gesztenyét, amit a pincében levő kis vaskályhán rögtön meg is sütött, nyáron pedig az erdei szamócát szedte a fák alól. Sokszor egybegyűlt itt a család, jó érzéssel töltötte el, ahogy mindenki bezsúfolódik a fehérre meszelt kis ház egyetlen szoba-konyhájába és előkerül a sok finom ebédre való falat.

Amikor az öreg meghalt, az asszony elment a faluban az összes házhoz, ahol ismerős vagy rokon lakott. A kislány elkísérte erre a különös útra, aminek minden állomásán feltárta az asszony az őt ért veszteséget és meghívta őket, hogy osztozzanak gyászában. Mindenhol sírt és mindenhol vigasztalták, hogy ezután is csak lesz valahogy. Jóval később, – amikor a kislány már nagylány lett és az asszonyt a fiatalságáról kérdezte, – elmondta, hogy azért ment hozzá a nagyapjához, mert annak a családja nem kért hozományt. A legényé, akivel egy utcában laktak és akibe szerelmes volt, meg igen, így hát ő egy másik lányt választott.

Az asszony szívós, erős volt, folyt az élet tovább. A kislány nyaranta sokat volt nála, ahogy egyre nagyobb lett, már segíteni is tudott. Az asszony szorgalma ráragadt. A nagymosáskor buzgón zúzta a ruhát a lábakon álló vaskádban, tanulta a tészta dagasztást, szedte a meggyet, főzték a lekvárt. Gyakran kiment egyedül a veteményesbe körülnézni. Úgy számon tartotta a fej káposztákat, a paradicsomtöveket, a kukoricaszárra kúszó babot, mintha az ő tulajdona lenne mind. Az asszony tanította főzni, rétest nyújtani, a lány kiforgatta a házat a négy sarkából, ablakot pucolt, hogy ne az idős asszonynak kelljen.

Sokat beszélgettek, visszaemlékeztek arra a kislányra, aki megmondta a libáknak, hogy menjenek a járdán, aki beleesett egy szál rövid szoknyában a silinga csalánba, meg aki összerajzolta ujjával a párás teraszablak összes kis négyzetét. A lánynak eszébe jutott, hogy esténként, – amikor már megették a sparheltben sült krumplit, szólt az esti harangszó, és a fürdővíz sustorgott a fazékban, – hogyan el tudott vágyódni onnan a faluból, ahol “nem történt semmi”.